

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget indebærer en samlet revision af reglerne om formidling af adoption og plejeanbringelse af børn under 14 år. Der foreslås endvidere et forbud mod formidling af aftaler om surrogatmoderskab. Reglerne om adoptivbørns erhvervelse af dansk indfødsret foreslås samtidig forenklet.

De gældende regler i lov nr. 63 af 1. april 1914 om adgang til medvirken ved anbringelse af børn foreslås ophævet, således at reglerne om formidling af adoption og plejeanbringelse af børn under 14 år optages i adoptionsloven.

De grundlæggende regler for formidling af adoption foreslås opretholdt. Formidlingen af udenlandske børn skal fortsat varetages af nogle få højt kvalificerede private organisationer i henhold til offentlig autorisation og under offentligt tilsyn. Det gældende forbud mod privates adoptionsformidling foreslås således opretholdt.

De væsentligste ændringer i reglerne om formidling af adoption består i, at adgangen efter 1914-loven til at give private organisationer og personer tilladelse til adoptionsformidling af danske børn ophæves. Ved adoption af udenlandske børn foreslås, at justitsministeren får hjemmel til at fastsætte regler, hvorefter det i visse situationer kan pålægges en adoptionssøgende at benytte sig af bistand fra en godkendt adoptionshjælpsorganisation. Endvidere foreslås de nu ulovbestemte regler om international kompetence og lovvalg optaget i adoptionsloven.

Formidling af anbringelse af børn under 14 år i døgnpleje på længere eller ubestemt tid foreslås i det væsentlige undergivet tilsvarende regler som for adoptionsformidling. Formidling samt benyttelse heraf må således kun foretages med samtykke fra en offentlig myndighed. Der foreslås endvidere forbud mod annoncering.

For så vidt angår aftaler med surrogatmødre foreslås et ubetinget forbud mod mellemmands- virksomhed og et forbud mod annoncering.

Reglerne om adoptivbørns erhvervelse af dansk indfødsret foreslås forenklet. Det foreslås således, at et adoptivbarn, der adopteres af danske statsborgere, automatisk erhverver dansk indfødsret ved adoptionsbevillingens udstedelse, hvis barnet er under 12 år og bor her i landet sammen med adoptivforældrene.

2. De gældende regler om adgang til medvirken ved anbringelse af børn findes i lov nr. 63 af 14. september 1914, som ændret ved lov nr. 213 af 4. juni 1965. Baggrunden for loven var primært et ønske om at hindre mellemmands økonomiske udnyttelse af enlige mødre, idet antallet af børn, der ønskedes anbragt i pleje eller bortadopteret, langt oversteg antallet af adoptionssøgende og plejeforældre. Ved loven indførtes derfor et forbud for private mod at yde bistand som mellemmand ved adoption og plejetilladelse, og en adgang for justitsministeren til at meddele private personer og organisationer tilladelse til at drive mellemmands- virksomhed.

Reglerne har stort set været uændrede siden lovens gennemførelse.

3. Reglerne i det foreliggende lovforslag om formidling af adoption og plejeanbringelse bygger i det væsentlige på en betænkning om adoption af udenlandske børn og adoptionsformidling (nr. 1053/1985). Betænkningen er afgivet af justitsministeriets adoptionsudvalg, der blev nedsat i 1969 med den opgave at foretage en gennemgang af adoptionsloven og formidlingsloven af 1914. På grundlag af udvalgets 3 første betænkninger blev der i 1971, 1974 og 1976 gennemført gennemgribende ændringer af adoptionsloven. Herudover gennemførtes der i 1984 en lovændring, hvorefter justitsministeren kunne fastsætte regler om bl.a. betingelserne for at blive godkendt som adoptant. Ved afgivelsen af betænkningen om udenlandske børn og adoptionsformidling, som er udvalgets 4. betænkning, har adoptionsudvalget afsluttet sit arbejde.